



Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 23. Stans super illam. Cum Dei manu, tua quoque in tuam requiritur salutem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

orationi, & ministerio verbi instantes eripuit. Optime prædicationem orationi coniunxerunt: exiguis enim ex prædicatione fructus percipietur, nisi præcesserit oratio, quæ à Deo gratia postulat, per quam cor verbo Dei recipiendo præparetur. Tunc Princeps prædicatorum D. Paulus, semper in exordio suarum Epistolarum, quas cæcæleses

D. CHRYS.

& eminentes dicimus conciones, exorditur cum oratione, pro illis intercedens, ad quos litteras dabat, unde de illo sic D. Chryso. Sic Paulus facit cum in exordio suarum Epistolarum orat, ut perinde quasi lumen lucerna lux ipsa orationis rigat sermonem ac dirigat. Unde perspicuum est, non esse quid noui, quando prædicationi nostræ præmittimus orationem quæ Spiritus S. gratiam

D. CHRYS.

imploramus, precibus & intercessione Virginis purissimæ Mariæ.

Ho. de re-

gressu de In mentem vobis veniat (inquit idem D. Chry-

Asia Con-

stantin.) Quæ anti commodi fuerint fidelium orationes D. Petro, quarum intuitu Deus illum è carceribus eripuit, occurrat vobis, quantum D. Paulo

Tom. 5.

profuerint, cum per illas tam illustres triumphos in suis reportavit prædicationibus: Ecclesiastica

p. 241.

VIII. oratio soluit vincula Patri, & Paulo à Iulianis præ-

Oratio-

dications fiduciam. Proinde fratres, charissimi, tales res com-

munis

Denique gloria suscipiens orationes vestras dat mihi in

efficacis.

apertione oris sermonem, que possim populum mihi

credidit

infructu ad salutem. Hinc quoque capies, qui tibi fructus proficere possit ex sacro pro-

te in

communitate celebratio: ex mortuorum anniversario per multos, in animæ patris tui, beneficium, & quam prudenter agas, dum satagis

ut religio

ac Sacerdotes orant pro te communi suffragio, quàm iustum sit, quòd in testamento

condas

anniversaria, communisque orationes, ut illa celebrent, & has faciant multi in opti-

num tui.

remedium ut enim dixit D. Chryso. Removetur Deus multitudinem unanimum, &

consentientem

in precando, ut voluit pudore videtur, non nisi illis rogare. Verba admodum hyperbolica: sumpta ex dissimili multum efficacia,

qua pollent

apud Principem seu Regem libelli supplices & orationes vnius civitatis coadunatz,

genibusque

provolutæ, respectu eorum, quas cuius quædam offert singularis. O felicissima mulier, multi concordet pro te supplicat, se-

cura certa

que erit tuz salutis impetratio.

D. CHRYS.

Ho. 2. 172.

Corint.

Tom. 4.

§. 23. Stans super illam. Cum Dei manu, quoque in tuam requiritur salutem.

Stans super illam imperavit sibi. Hæc pro-

pheta Super idem significat ac Iuxta. Cum 41

Domini esset iuxta illam, vel accedat, &

stans prope lectum, in quo decubebat iustitia. Quod

Hæc est S. Scripturæ phrasus ordinaria. Hoc sen-

tu exponit D. August. illud Davidis, quando de iustitia

tetra loquitur: Ipsi super maria fundavit eam. Non

fundatur super aquas terra, sed iuxta maria. In

Simili modo declarat. Quod de Pharaone som-

nante dicitur: Prostrabat se super fluvium, &

illud P. salterij: Super flumina Babylonis illic sedi-

mus. Nemo sapiens hoc intelligat, quòd super flumina

flumina, sed iuxta resederint. Idem indicat

Daniel de viro quem vidit super aquas: Quod ip-

semet exponit, dum ait: Super ripam fluminis

itaque idem erat super aquas. & Iuxta aquas.

Eadem phrasu declarat, quòd ait Ihsias de thur-

no Dei: Seraphim stabant super illud, quòd ierem-

ia ait: Iuxta illud. Similiter quòd de

Rege Ozia dicitur: Ozia est iuxta in frons eius

coram Sacerdotibus in domo Domini. Super altare.

Non erat Ozias super altare, sed iuxta altare,

quòd accesserat incensum oblaturus. Hoc modo

locus quidam exponitur, qui multis non leve fa-

cessit negotium, quando Dominus Moyse apparuit

in monte Sinai, vel Horeb, cumque multus, ut

de servitute populum educeret Ægyptiaca, illi

hoc præcipiens: Cum eduxerit populum meum

de Ægypto, immolabis Deo super montem istum.

Nusquam inveniio, quòd in monte illo Dominus

populus vidimas immolauerit: unde illud: Super

monte istum, significat non super, sed iuxta montem.

Et sic se res habuit, quàm primum cum popu-

lus egressus est de Ægypto, primum sacrificium

quòd obtulit, oblatum fuit iuxta montem Sinai,

cum ad Sinai defensa peruenisset: ut in Exodo le-

gitimus.

Sic quoque capiendum est verbum illud: Stans

super illam, quòd Redemptor noster, ad lectum Quis

appropinquans, in quo sebiens decubebat, et

erectus steterit, Stans: Situs hic (inquit D. Grego-

gor. illud indicat, qui paratus est alium adiu-

uare: quocirca in Evangelio licet Evangelista

Marcus dicat de Christo: Sedes à dextris Dei, et

illum tamen D. Stephanus stantem vidit: ex clamat D. Grego-

rius: Ecce video cæcos apertos, & filii hominum

stans, qui sedere iudicatus est stare vero pro-

nantis, & adiuuans, & itaq; erectus in pedes stetit

iuxta

intra strati, & paululu se inclinans super illa, eodem modo quod tu ad infirmum accedens, in strato humiliori decubentem, paululum corpus inclinans versus illum, & manu apprehendis ita Christus, & clarus in expressit D. Marcus, eandem narrans historiam: *Atque dicit elevavit eam, apprehensa manu eius, & continuo dimisit eam febris.* Quod et D. P. Chrysol. *Qua necessitas tangendi illam, ubi inter vis subendi?* Mirabilis, medicina; illam manu apprehendit; ut sanitatem impertiat, & ab infirmitate febris liberandis, ita ut connecterentur infirmæ Christi que manus, quo discas, inquit D. Chryf. & D. Cyril. Alex.) ut eutentis tuorum febres peccatorum, non omnia Dei esse manus committenda; sed & illius tua quoque contingenda: quod optime dixit infirmus ille gravis: tam mortalibus æger infirmitatibus, adulterij, homicidij, prodicionis, & scandali; hoc eum morbo Dominus curaverat: *Tenuisti manum dexteram meam.* Numquid omnia sola poterat Dei manus operari? Nonne credidit omnipotens? Vtique, verum in iustificationis salutisque negotio, necessesse est ut tua quoque manus operetur: Idcirco (teste D. Aug.) canis idem David: *Adiutor meus est Dominus.*

Tunc diceris alium adiuvare, quando tu non omnia facis, sed manus tua favore tuas ac robur illius coniunguntur manus &c. Ideo medici se dicunt: *Adiutores natura:* non enim illi faciunt totum ad salutem requisitum negotium, sed suas ipsi applicant vires, & naturæ viribus connectunt, & sic pari manu ad eundem cooperantur effectum. Lapidem, quem de puteo educis, non diceris adiuvare, quando illum extrahis; quia ad hoc ipse non concurret motu suo, nec adiuvat, sed dicit, ego solus illum extrahi, quod David Dominum toget; ut sit illi adiutor, id intelligimus, ut manu apponat, eamque qua Davidis est, corroboret, & pariter ad opus concurrant. Hinc declarat D. Aug. duas Apostoli propositiones ad Philippenses. Primam, exhortatur illos sedulo: *Cum timore & tremore vestram salutem operamini.* Cui immediate illud addit: *Deus est, qui operatur in vobis.* Vbi sic D. Aug. *Si Deus est, qui operatur in vobis, quare dicitur est: vestram salutem operamini.* Respondet autem: *Quia sic Deus in vobis operatur, ut nos simul operamur.*

Hoc modo de peccato resurges, & ineffabiles atque inestimabiles animæ tuæ divitias lucraberis. Non est quid vulgare quod narrat Spiritus S. de Iacob. Ad domum proficiscitur Laban Patru sui, duas eius filias sibi sumpsit in vxores: quatuordecim illi fidelis serujit annis, in cuius ob-

sequij solutionem, ambas illi tradidit in sponsas: nec enim inoleverat, ut mercedem soluerent per mulieres, quas impio tradebant, & Laban satisfacit Iacob dum illi pro traditis filiabus obsequij quatuordecim annorum rependit nec eadem. Ex quibus videlicet procreantur liberos sex ex Iacob quatuor ex duabus ancillis, quibus similiter, ut vxoribus vivebatur, & unum de Rachel. Regressum ad domum paternam cogitat, & à Laban eundi poscit licentiam: *Dimitte me ut revertar in patriam, & ad terram meam.* Cui Laban Experimento dilicit, quia benedixit illi Deus propter se *construere mercedem tuam quam dedi tibi:* Hoc solum requisito, hic in dono mea permittas. Conditionem Iacob concudit: *Cyra omnis greges tuos, & separa cunctas oves varias & sparso velure, & quodcumque fuerint, & maculosum variumque, tam in ovibus, quam in capris, erit merces mea. & omnia que non fuerint varia & maculosa, & surra, tam in ovibus, quam in capris, sunt meæ.* Sic mihi fauceat Deus, inquit Laban, *Gratum habeo quod petis.* Sicque contractus ad Laban sanctitur beneficium. Primo: quia Iacob vel lera nigra & alba Laban addicebat & illa quæ maculosa forent sibi reservabat, quod indicabat magis esse sibi proficuum non enim sperabat, quod omnia quæ nascerentur vel solum alba, vel ex integro nigra forent, maiorque pars sibi cederet. Secundo: quia ex mente Divi Ioseph apud Lycoman in Mesopotamia lanæ seu vellera priesiosa, erant ex integro alba, vel nigra. Cum autem tanti spe lucræ, quale sibi proponebat, ardentius excitaretur, placuit illi quod Iacob proponebat. Iacob egreditur ad pascua, & greges deducit, hocq; de virgine egit facinus, virides discindit virgas planatorum, salicum, amygdalorum, & quibusdam cortices detrahit; unde: *In his que spoliata fuerant, candidi apparuit.* Alia vero non decorticate sunt. Tein ei virorem retinuerunt seque varij in virgine colores apparuerunt. Illas in canalibus expoluit, quibus aquam pecoribus bibendâ infundebat, quando vero ad potum greges accedebant, eorum oculis virgas illas opposuit, ut eas spectando cõceperent. Bolus ereptus est de ore Laban, & in spem frustratam incidit. Dum enim oves ad variarum conspectum virgatum concipiunt, varios quoque & maculosos, emittunt agnos, unde ex inito contractu, quasi totus grex in partem cedebat Iacob quid non hic SS. Patres comminiscuntur?

D. Hier. epinatur, quod ex eo quod oculis in concipiendo proponitur, oritur, ut simile quid enascatur; indubium enim est, tum temporis in q- Hebraicis imagi- cas.



22 imaginationem fortiter operari, quæ ex illis quæ
 23 oculis obijciuntur, excitatur. Ita de alia loquitur,
 24 quæ nigrum peperit filium, quia concipiendo,
 25 de Æthiopo cogitabat, & ex certa hoc refert D.
 26 Hieron. relatione, qui casum sic esse confirmat.
 27 Et hypocrites idem de alia narrat. Et experien-
 28 tia noscitur, quia equæ, quando concipit, obij-
 29 ciunt conspectui equos generosissimos, ut pullus
 30 in partu enascatur pulcherissimus. Idem simili-
 31 ter in D. August. legimus. Vtrumlibet sic, hoc
 32 certum asserimus, id à Jacob Angeli monitu ex
 33 parte Dei practicarum, ut idem ipse confirmavit.
 34 Modò recurrit dubium: quò iure hoc agere po-
 35 tuerit Jacob: cum hoc sit dolis uti, & Laban il-
 36 ludere? Hoc illi Angelus Dei nomine præcepit,
 37 & facti non tacuit ipse rationem: *Vidi omnia, quæ*
 38 *fecisti tibi Laban, Ego sum Deus Bethel ubi vixisti*
 39 *lapidum, &c. Inuitias, quibus te Laban affecti*
 40 *attendi. Conuenit tecum ut illi septennio gratis*
 41 *seruies, & Liam tibi fraudolenter supposuit, in*
 42 *eius cõgiti consentire matrimonium, deinde iuro*
 43 *inter ambos contractu, ut Jacob sibi tolleret*
 44 *oves varias & maculosas, separavit Laban gregem,*
 45 *& tantum illi nigras & albas concessit.*
 46 Tandem voluit Deus, ut eum inde diuitum &
 47 multis facultatibus educeret opulentum, ut au-
 48 tem illa omnia Jacob recuperaret, in quibus eum
 49 Laban circumuenerat, decreuit (inquit Abbas
 50 Rupertus apud Lypom.) ut illa sibi licita fraude
 51 consuleret & illata per Laban damnâ compen-
 52 sare.
 53 Verum grauior se modo nobis offert quæstio.
 54 Si Deus voluerit inde Jacob probè ditatus egre-
 55 dereur, quid opus erat hoc virgarum stratage-
 56 mate? Non poterat Deus his omnis ditare Pa-
 57 triarcham, ut illi per omnia satisficeret? Nemo
 58 dubitat. Et ad hoc sufficiebatur illud de virgis
 59 stratagemata? In negatiuam partem inclinant
 60 multi, quòd si contractum feneris; experire, si
 61 namque hoc probare voleris, non ad votum,
 62 sicut Jacob, tibi succedet. Quare credunt D. Cy-
 63 rill. D. Chryl. & Theodoret. quòd hoc minime
 64 fuerit naturale. Ad quid igitur hæc omnia? Ut
 65 ex illis addiscas, quòd si veras conquirere studeas
 66 diuitias, quæ nulli subijciantur iacturæ & incom-
 67 modo, tibi sit ex parte tua, quidquid potueris a-
 68 gendum. Carnem hanc decorticâ, hanc crumenâ,
 69 hunc superbæ spiritum, totum excoria, &
 70 diuis euades, & ex animi succedent eundem sen-
 71 tentia. Congruè D. August. non est, inquit,
 72 quòd studiosus inquiras quales fuerint illa vic-
 73 tior, nec qua virtute ad talem valuerint effectum.
 74 Verò verus est, at quòd Iacob hoc egerit ut

In 99.
 super
 Gen.
 In c. 31.
 Gen.

L. 9. in
 Gen.

22 Prophetâ, & in illo docere nos modum inten-
 23 derit, quò veras conquiramus nobis diuitias. In-
 24 super & idem sentit D. Chrysol. *Hoc faciens*
 25 *iustus, non à seipso mouebatur, sed inspirate men-*
 26 *ti eius superuena gratia, neque iuxta naturam ordinem*
 27 *erat, quòd fibat, sed valde admirabile, & natura-*
 28 *lem modum transcendens.*

S. 24. Apprehensa manu eius: Manus Sal-
 25 natoris & infirma confluunt, ut ipsa re-
 26 surgat incolumis: vestra namque in tuam
 27 requiritur saltem: & quantumlibet boni
 28 feceris, ex illa pendente virtute, quam illi
 29 Redemptor contulerit.

Etenim eam apprehensa manu eius, & conti-
 22 nudo dimisit eam febris. Pro huius confirma-
 23 tione & expositione doctrinæ, perpendunt
 24 accurate SS. Patres tres illas parabolas quas
 25 Christus consequenter proposuit, quibus omni-
 26 bus eminenter, diuinaque sapientia mysterium
 27 nostræ declarat infirmitatis, & quid ad illam
 28 de necessitate medijs requiratur.

Prima fuit ouis, quæ sponte sua, sua inquam stul-
 29 titia se perdidit, cuius omne remedium, ab ip-
 30 sus gnaua pastoris diligentia dependebat, qui
 31 illam quæsiuit, donec inueniret, inuentamque
 32 suis imposuit humeris, atque in ouile latus per-
 33 duxit. Secunda, de gemma mulieris perdita, quæ
 34 cum illa per incuriam perdidisset, illa laborat in-
 35 quieret, domum euerit, nullum non mouet in-
 36 quietâ lapidè, donec illam inuenisse se gaudeat.
 37 Tertia, filij prodigi, qui nemine cogente, sua do-
 38 stus voluntate, paternis egreditur ædibus, patri
 39 terga vertit, in regionem longinquam, ubi dissi-
 40 patis, quas à Patre susceperat, facultatibus tyrannice
 41 se subiecit subulcus seruituti; parum attendens,
 42 quòd illustissimi ac ditissimi esset parentis filius,
 43 in eaque permansit, vsque dum virgente fame, in
 44 seipsum teneretur, & ad memoriam renoueret
 45 abundantiam ac paternæ domus celsitudinem, ad
 46 illam reuerti proponens, pedibus patris aduolens
 47 præteritorum culpam agnosens, paternam pos-
 48 tulatoris indulgentiam, quam & obtinuit pie-
 49 nissimam.

Expendunt SS. Patres, quòd in prima parabola
 22 de oue perdita, Dominus omnem eius felicita-
 23 tatem; sedula adscibat diligentia pastoris, ac
 24 subsidio quo perdita subuenit, nec non suarum
 25 virtutum manuum, quibus eam sibi imposuit; atque
 26 brachiorum viribus, quibus errantem reduxit ad
 27 ouile.